

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

4 Μαρτίου 2021

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 846

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. απόφ. 543/15-02-2021

Μερική τροποποίηση Κανονισμού του εντατικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με τίτλο «Αστικό Δίκαιο» (Civil Law).

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν. 4485/2017 «Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (Α' 114) και ιδίως το κεφάλαιο ΣΤ' «Δεύτερος και Τρίτος Κύκλος Σπουδών» και ιδίως τα άρθρα 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 44, 45, 85.

2. Τις διατάξεις των παρ. 6, 7 και 8 του άρθρου 19 και την παρ. 3α του άρθρου 42 του ν. 4521/2018 «Ίδρυση Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και άλλες διατάξεις» (Α' 38).

3. Τις διατάξεις των παρ. 1 και 5 του άρθρου 101 του ν. 4547/2018 «Αναδιοργάνωση των δομών υποστήριξης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις» (Α' 102).

4. Την υπό στοιχεία 163204/Ζ1/29-9-2017 Εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

5. Την υπό στοιχεία 216772/Ζ1/8-12-2017 υπουργική απόφαση «Τρόπος κατάρτισης του αναλυτικού προϋπολογισμού λειτουργίας και της έκθεσης βιωσιμότητας των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών» (Β' 4334).

6. Τις διατάξεις του ν. 4009/2011 «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων» (Α' 195), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν.

7. Τις διατάξεις του ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (Α' 83), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν.

8. Την υπό στοιχεία Φ5/89656/Β3/13-8-2007 υπουργική απόφαση «Εφαρμογή του Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων» (Β' 1466).

9. Τις διατάξεις του ν. 3374/2005 (Α' 189) και ιδίως τα άρθρα 14 και 15 «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευ-

σης πιστωτικών μονάδων - Παράρτημα διπλώματος», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

10. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του «Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα», που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (Α' 98) όπως διατηρήθηκε σε ισχύ με την παρ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).

11. Το π.δ. 85/2013 «Ίδρυση, μετονομασία, ανασυγκρότηση Σχολών και ίδρυση Τμήματος στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών» (Α' 124).

12. Την υπ' αρ. 897/17-7-2018 απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία επανιδρύθηκε το ΠΜΣ «Αστικό Δίκαιο» (Β' 4150).

13. την υπ' αρ. 1094/21-11-2018 απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία εγκρίθηκε ο κανονισμός του ΠΜΣ «Αστικό Δίκαιο» (Β' 5488).

14. Το απόσπασμα πρακτικών της Συνέλευσης της Νομικής Σχολής (συνεδρίαση 20.1.2021).

15. Το απόσπασμα πρακτικών της Συγκλήτου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (υπ' αρ. 15η συνεδρία 29-01-2021).

16. Το υπ' αρ. 3127/4.12.2013 έγγραφο της ΑΔΙΠ, από το οποίο προκύπτει ότι έχει ολοκληρωθεί η εξωτερική αξιολόγηση της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

17. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζει:

την αντικατάσταση των παρακάτω οριζόμενων άρθρων και παραγράφων άρθρων του Κανονισμού του εντατικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με τίτλο «Αστικό Δίκαιο», από το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022 ως ακολούθως:

Άρθρο 3

Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ

1. Η Συνέλευση ορίζει Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ., με διετή θητεία σύμφωνα με τον νόμο. Της Σ.Ε. προεδρεύει ο Διευθυντής του ΠΜΣ ή, εν απουσία αυτού, ο αναπληρωτής Διευθυντής. Η θητεία του Διευθυντή μπορεί να ανανεωθεί μία φορά.

2. Η Σ.Ε. παρακολουθεί την εύρυθμη λειτουργία του Προγράμματος, συντονίζει τις επιμέρους ειδικεύσεις του ΠΜΣ, διατυπώνει γνώμη επί των θεμάτων που εισηγείται ο Διευθυντής του ΠΜΣ και αποφασίζει επί ζητημάτων ΠΜΣ τα οποία δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα άλλων οργάνων.

3. Η Συντονιστική Επιτροπή, με εξουσιοδότηση της Συνέλευσης του Τμήματος, θα αποφασίζει ως προς την οικονομική διαχείριση και ειδικότερα ως προς την έγκριση των δαπανών του προγράμματος και θα πιστοποιεί τη σχέση εκπαιδευτικών αναγκών του συγκεκριμένου προγράμματος με τις εκάστοτε αιτούμενες δαπάνες.

4. Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. μεριμνά για τον συντονισμό των Π.Μ.Σ. και την ομοιόμορφη τήρηση του Κανονισμού.

Άρθρο 4

Διάρκεια και διάρθρωση του ΠΜΣ

1. Για την απόκτηση Δ.Μ.Σ. απαιτείται η επιτυχής ολοκλήρωση δύο εξαμήνων υποχρεωτικής φοίτησης στο πλαίσιο εξειδικευμένων σπουδών και η συγγραφή μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Στα δύο εξάμηνα, διδάσκονται συνολικώς οκτώ (8) μαθήματα ανά ειδίκευση, εκ των οποίων στις ειδικεύσεις α και γ τα τέσσερα (4) είναι υποχρεωτικής επιλογής, ενώ τέσσερα (4) είναι μαθήματα ελεύθερης επιλογής. Τα υποχρεωτικής επιλογής μαθήματα επιλέγονται από τον φοιτητή από έναν κατάλογο έξι (6) μαθημάτων υποχρεωτικής επιλογής ανά ειδίκευση, ενώ τα ελεύθερης επιλογής από τον κοινό και για τις δυο ειδικεύσεις κατάλογο των ελεύθερης επιλογής μαθημάτων. Ένα (1) από τα μαθήματα ελεύθερης επιλογής μπορεί εναλλακτικώς να επιλεγεί από τον ειδικό κατάλογο μαθημάτων του Παραρτήματος.

2. Τα μαθήματα που διδάσκονται στο ΠΜΣ ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 10 του παρόντος Κανονισμού. Με απόφαση της Συνέλευσης μετά από εισήγηση της Συντονιστικής επιτροπής μέχρι την κατάρτιση της κατ' άρθρου 7 προκήρυξης μπορούν να ανακατανέμονται μεταξύ των εξαμήνων ή να μην προσφέρονται για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος, ενώ με απόφαση της Συνέλευσης μετά από εισήγηση της ΓΣ και έγκριση της Συγκλήτου μπορούν να τροποποιούνται τα υφιστάμενα. Η διδασκαλία των μαθημάτων ανά ειδίκευση γίνεται στην ελληνική γλώσσα ή/και - ύστερα από πρόταση της ΣΕ και έγκριση της Συνέλευσης - και στην αγγλική ή άλλη γλώσσα.

3. Αν δεν ορισθεί διαφορετικά από την Συνέλευση έπειτα από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής και ενόψει του αριθμού των προσφερομένων μαθημάτων κατ' έτος, ο αριθμός των φοιτητών που εγγράφονται σε κάθε μάθημα έχει ως εξής: Ο αριθμός φοιτητών του ΠΜΣ Αστικού Δικαίου που εγγράφονται σε κάθε μάθημα (υποχρεωτικό ή επιλογής) δεν μπορεί να υπερβαίνει τους είκοσι (20), ούτε να υπολείπεται των πέντε (5). Αν ο αριθμός των επιλεγόντων το μάθημα υπερβαίνει τον ανώτατο επιτρεπτό, τότε προτιμώνται όσοι έχουν ανώτερη βαθμολογία εισαγωγής στο ΠΜΣ Αστικού δικαίου και με τη σειρά εισαγωγής τους. Η διεξαγωγή της διδασκαλίας, τα τεχνικά μέσα και ο τρόπος αυτής εναπόκεινται στη διακριτική ευχέρεια του διδάσκοντος.

4. Τα μαθήματα του Π.Μ.Σ. αρχίζουν τον Οκτώβριο

και λήγουν τον Ιούνιο του επόμενου έτους. Οι εξετάσεις διενεργούνται Φεβρουάριο και Ιούνιο (για το πρώτο και το δεύτερο εξάμηνο αντιστοίχως) και οι επαναληπτικές εξετάσεις τον Σεπτέμβριο κάθε έτους κατά τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 9. Η διπλωματική εργασία πρέπει να έχει κατατεθεί μέχρι το πέρας της προθεσμίας των επαναληπτικών εξετάσεων Σεπτεμβρίου. Οι ανωτέρω προθεσμίες έναρξης και λήξης των μαθημάτων, διενέργειας των εξετάσεων και προθεσμίας παράδοσης της διπλωματικής εργασίας μπορούν να τροποποιούνται με απόφαση της Συνέλευσης μετά από πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής.

Άρθρο 5

Προϋποθέσεις εισαγωγής

και κριτήρια επιλογής υποψηφίων

1. Στο ΠΜΣ για κτήση ΔΜΣ γίνονται δεκτοί όσοι: α) έχουν πτυχίο Νομικής Σχολής ημεδαπής ή αντιστοίχου Τμήματος ή νομικώς ισοδυνάμου τίτλου σπουδών και β) έχουν πολύ καλή γνώση (επιπέδου C1 και άνω) μίας τουλάχιστον από τις εξής γλώσσες: αγγλική, γαλλική ή γερμανική. Με απόφαση της Συνέλευσης μετά από εισήγηση της Σ.Ε., μπορούν να γίνουν δεκτοί και πτυχιούχοι Ανωτάτων Σχολών σε συναφή προς το αντικείμενο της ειδίκευσης γνωστικά αντικείμενα.

2. Τα μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.Π., καθώς και Ε.Δι.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. που πληρούν τις προϋποθέσεις, μπορούν έπειτα από αίτησή τους να εγγραφούν ως υπεράριθμοι, και μόνο ένας κατ' έτος και ανά Π.Μ.Σ., σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

3. Για την εισαγωγή στο ΠΜΣ «Αστικό Δίκαιο» απαιτείται η επιτυχής συμμετοχή σε αξιολόγηση, γραπτή ή προφορική, από τριμελή επιτροπή που συγκροτείται από τη Συνέλευση, έπειτα από πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.). Δικαίωμα συμμετοχής έχουν όσοι υποψήφιοι απέκτησαν το πτυχίο τους με βαθμό τουλάχιστον «Λίαν Καλώς» ή συγκεντρώσαν βαθμό «Λίαν Καλώς» στα συναφή με τη δηλούμενη ειδίκευση μαθήματα ή είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σε συναφές με τη δηλούμενη ειδίκευση γνωστικό αντικείμενο.

4. Τα εξεταστέα αντικείμενα και η μορφή της αξιολόγησης καθορίζονται ετησίως με απόφαση της Συνέλευσης, με εισήγηση της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. Η απόφαση αυτή λαμβάνεται το αργότερο μέχρι τα μέσα Ιουλίου κάθε έτους και δημοσιοποιείται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ. Περιγραφή των εξεταστέων αντικειμένων και της μορφής των εξετάσεων περιλαμβάνεται στην Προκήρυξη του Προγράμματος, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 8 του παρόντος.

5. Σε περίπτωση που ο υποψήφιος δεν διαθέτει τίτλο επαρκούς γλωσσομάθειας για μία από τις γλώσσες της παραγράφου 1, μαζί με την αίτηση υποψηφιότητας υποβάλλει δήλωση σχετικά με τη γλώσσα στην οποία επιθυμεί να εξετασθεί. Η εξέταση αυτή διενεργείται από μέλος Δ.Ε.Π. της Σχολής, μετά τη διενέργεια των εισαγωγικών εξετάσεων του άρθρου 8, επί νομικού κειμένου. Η βαθμολογία της ξένης γλώσσας καταχωρίζεται με τον τελικό χαρακτηρισμό «επιτυχώς» ή «ανεπιτυχώς» και όχι με αριθμητικό βαθμό.

Άρθρο 7

Προκήρυξη - Υποβολή υποψηφιότητας
(αντικατάσταση μόνον των παραγράφων 2-3)

2. Οι υποψήφιοι για το ΠΜΣ «Αστικό Δίκαιο» μπορούν να δηλώνουν και την ειδίκευση που προτιμούν. Στην περίπτωση αυτή η κατάταξή τους σ' αυτήν θα γίνεται κατά σειρά της βαθμολογίας τους. Το έντυπο της «αίτησης υποψηφιότητας» είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ.

3. Η αίτηση κατατίθεται στη Γραμματεία της Σχολής (Τμήμα Μεταπτυχιακών Σπουδών), συνοδευόμενη από όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά, εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην Προκήρυξη.

Άρθρο 8

Διαδικασία επιλογής και εγγραφή επιτυχόντων

1. Αν δεν οριστεί διαφορετικά στην προκήρυξη, η αξιολόγηση διενεργείται εντός των δύο πρώτων εβδομάδων του μηνός Σεπτεμβρίου. Μετά το πέρας της, οι συμμετέχοντες κατατάσσονται με βάση τη σειρά της βαθμολογίας τους, η οποία αποτυπώνεται με ακέραιο αριθμό και μέχρι δύο δεκαδικά ψηφία. Η οριστική σειρά επιτυχίας καταρτίζεται από τη Σ.Ε. μετά την ολοκλήρωση και των εξετάσεων ξένης γλώσσας και εγκρίνεται από τη Συνέλευση της Σχολής.

2. Επιτυχών θεωρείται ο υποψήφιος που έχει λάβει προβιβάσιμο βαθμό (5 και άνω). Σε περίπτωση εξέτασης υποψηφίων σε περισσότερα του ενός γνωστικά αντικείμενα, επιτυχών θεωρείται ο υποψήφιος που έχει λάβει προβιβάσιμο βαθμό σε κάθε ένα από αυτά.

3. Αν ο αριθμός επιτυχόντων σε μία ειδίκευση είναι μικρότερος από τον προβλεπόμενο στην ετήσια προκήρυξη του ΠΜΣ, εγγράφονται όλοι οι επιτυχόντες στις εξετάσεις υποψήφιοι. Αν ο αριθμός των επιτυχόντων στις εισαγωγικές εξετάσεις είναι μεγαλύτερος από τον προβλεπόμενο αριθμό εισακτέων, οι υποψήφιοι επιλέγονται με σειρά κατάταξης. Αν υπάρχουν ισοβαθμούντες με τον τελευταίο, εγγράφονται όλοι οι ισοβαθμούντες έως του 10% του ανώτατου αριθμού εισακτέων. Αν ο αριθμός των επιτυχόντων υπολείπεται των οκτώ (8), το Πρόγραμμα ή η επί μέρους ειδίκευση δύναται να μην προσφερθεί, μετά από εισήγηση της ΣΕ και απόφαση της Συνέλευσης.

4. Ο πίνακας κατάταξης περιλαμβάνει εκτός από τους επιλεγόμενους μεταπτυχιακούς φοιτητές και κατάλογο επιλαχόντων κατά σειρά επιτυχίας. Τυχόν κενές θέσεις καλύπτονται από επιλαχόντες εντός δέκα ημερών από τη λήξη της προθεσμίας εγγραφής, όχι όμως αργότερα από δύο εβδομάδες μετά την έναρξη των μαθημάτων.

5. Οι εγγραφές των μεταπτυχιακών φοιτητών αρχίζουν την επόμενη ημέρα από τη συνεδρίαση της Συνέλευσης στην οποία επικυρώνεται ο πίνακας των επιτυχόντων. Η προθεσμία για τις εγγραφές είναι δεκαπέντε (15) ημέρες. Εντός της προθεσμίας αυτής, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποχρεούνται να δηλώνουν τα μαθήματα επιλογής τους για το πρώτο εξάμηνο. Τα μαθήματα επιλογής για το δεύτερο εξάμηνο δηλώνονται τη δεύτερη εβδομάδα μετά την έναρξη των μαθημάτων του εξαμήνου αυτού.

6. Οι πίνακες των επιτυχόντων στο Πρόγραμμα και ανά ειδίκευση και οι πίνακες των τελικώς εγγεγραμμένων με-

ταπτυχιακών φοιτητών καταχωρίζονται στο Μητρώο του άρθρου 15 και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ.

Άρθρο 9

Διδασκαλία και μέθοδοι αξιολόγησης
(αντικατάσταση μόνον των παραγράφων 1-4)

1. Η διδασκαλία συνίσταται στην εις βάθος επεξεργασία ειδικών θεμάτων της ειδίκευσης και την ανάδειξη σύγχρονων τάσεων και προβληματισμών, με ανάπτυξη από το διδάσκοντα, με εκπόνηση εργασιών, με διαλέξεις από προσκεκλημένους ομιλητές ή με οποιαδήποτε άλλη μέθοδο που, κατά την κρίση του διδάσκοντος, μπορεί να συμβάλλει στην επιστημονική έρευνα και κατάρτιση του φοιτητή. Η διδασκαλία μπορεί να περιλαμβάνει ενδιάμεσες ασκήσεις, επισκέψεις σε ρυθμιστικούς ή άλλους φορείς και εικονικές δίκες. Μπορεί επίσης να οργανωθεί σε σεμιναριακές ενότητες, με διαφορετικούς εισηγητές υπό την επίβλεψη του οριζόμενου στο πρόγραμμα διδάσκοντος.

2. Η παρουσία στα μαθήματα είναι υποχρεωτική. Απουσίες, μέχρι τρεις (3) κατ' ανώτατο όριο ανά μάθημα, επιτρέπονται μόνον αν οφείλονται σε αποδεδειγμένα σπουδαία λόγο. Με την επιφύλαξη του άρθρου 11, η υπέρβαση του ως άνω αριθμού απουσιών σε ένα ή περισσότερα μαθήματα, υποχρεωτικά ή επιλογής, συνεπάγεται διαγραφή από το ΠΜΣ, με απόφαση της Συνέλευσης, μετά από εισήγηση της Σ.Ε.

3. Στο πέρας του πρώτου και δεύτερου εξαμήνου διενεργούνται γραπτές ή προφορικές εξετάσεις, κατ' επιλογή του διδάσκοντος. Ο εξεταστής συνεκτιμά τις εισηγήσεις, ερευνητικές εργασίες, ασκήσεις ή άλλες μορφές συμμετοχής των φοιτητών κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας.

4. Οι εξεταστικές περίοδοι είναι δύο για κάθε μάθημα. Η πρώτη αρχίζει την πρώτη εργάσιμη ημέρα της εβδομάδας που ακολουθεί τη λήξη των μαθημάτων κάθε εξαμήνου και διαρκεί δύο εβδομάδες. Στη δεύτερη περίοδο προσέρχεται ο φοιτητής που απέτυχε ή δεν προσήλθε σε ένα ή περισσότερα μαθήματα του πρώτου ή δεύτερου εξαμήνου, καθώς και ο φοιτητής που επιθυμεί βελτίωση βαθμολογίας. Αν αποτύχει σε κάποιο μάθημα στην περίοδο του Σεπτεμβρίου, θα εξετάζεται από τριμελή επιτροπή μελών ΔΕΠ της Σχολής, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με το μάθημα και ορίζονται από τη Σ.Ε. Αν αποτύχει και πάλι διαγράφεται από το Μητρώο του άρθρου 15 με απόφαση της Συνέλευσης έπειτα από εισήγηση της Σ.Ε.

Άρθρο 10

Απόκτηση διπλώματος
μεταπτυχιακών σπουδών - Πιστωτικές μονάδες
(διατήρηση των παραγράφων 3-4)

Στην αρχή της παραγράφου 1 αντικαθίστανται οι λέξεις «Η φοίτηση... ΠΜΣ» ως ακολούθως: «Η φοίτηση στο εντατικό Π.Μ.Σ. «Αστικό Δίκαιο» της Νομικής Σχολής και η απόκτηση του ΔΜΣ αντιστοιχούν σε εβδομήντα πέντε (75) πιστωτικές μονάδες κατανεμόμενες ως εξής: Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία αποτιμάται σε δεκαπέντε (15) πιστωτικές μονάδες, ενώ η παρακολούθηση

των μαθημάτων και η εξέταση σε αυτά αποτιμάται σε εξήντα (60) πιστωτικές μονάδες, ήτοι τριάντα (30) ανά εξάμηνο. Ως εκ τούτου ο φόρτος εργασίας με τον οποίο επιβαρύνεται ο φοιτητής σε καθένα από τα τέσσερα διδασκόμενα μαθήματα σε κάθε εξάμηνο των ειδικεύσεων α και γ αποτιμάται σε επτάμισι (7,5) πιστωτικές μονάδες. Εννοείται ότι οι διδάσκοντες δικαιούνται να προσφέρουν μαθήματα και στο πλαίσιο άλλου ΠΜΣ της Σχολής υπό τους όρους (πιστωτικές μονάδες κ.λ.π.) του τελευταίου. Η φοίτηση στην κατεύθυνση β του εντατικού ΠΜΣ».

Η δεύτερη υποπαράγραφος της παραγράφου 1 αντικαθίσταται ως εξής: «Τα μαθήματα των ειδικεύσεων α και γ ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο και ανά ειδίκευση αναδιατάσσονται ως εξής:

Μαθήματα υποχρεωτικής επιλογής

Ειδίκευση α

Χειμερινό εξάμηνο

1. Αστικό Δίκαιο Ενωσιακής Προέλευσης (Κοινοτικό Αστικό Δίκαιο)

2. Ειδικά θέματα στο σύστημα της Αδικοπρακτικής Ευθύνης

3. Σύγχρονες Εξελίξεις στην Πνευματική Ιδιοκτησία και τα Συγγενικά Δικαιώματα

Εαρινό εξάμηνο

1. Νομική Μεθοδολογία και Ιδιωτικό Δίκαιο

2. Σύγχρονα Ζητήματα Οικογενειακού Δικαίου

3. Δεδομένα Προσωπικού Χαρακτήρα και Αστικό Δίκαιο

Ειδίκευση γ

Χειμερινό εξάμηνο

1. Ηλεκτρονικό Αστικό Δίκαιο

2. Δίκαιο Τραπεζικών Συναλλαγών

3. Δίκαιο Προστασίας του Καταναλωτή

Εαρινό εξάμηνο

1. Ερμηνεία των Νόμων και Δικαιοπραξιών

2. Συμβάσεις της Σύγχρονης Οικονομίας

3. Ανώμαλη Εξέλιξη των Συμβάσεων σε συγκριτική

εξέταση

Μαθήματα ελεύθερης επιλογής

Χειμερινό εξάμηνο

1. Θεσμοί Αγγλοσαξονικού και Αμερικανικού Αστικού

Δικαίου

2. Ζητήματα Αστικού και Αστικού Δικονομικού Δικαίου

3. Δίκαιο του Κτηματολογίου

4. Η Οικονομική Ζημία στο Δίκαιο των Συναλλαγών

5. Οικονομική Κρίση και Ιδιωτικό Δίκαιο

6. Ζητήματα Ιδιωτικού Δικαίου στις Δημόσιες Συμβάσεις

Εαρινό εξάμηνο

1. Αστική Ευθύνη του Δημοσίου

2. Η εξασφάλιση των πιστώσεων ιδίως στις σύγχρονες συναλλαγές

3. Ζητήματα από την εκ διαθήκης και την αναγκαστική κληρονομική διαδοχή

4. Δίκαιο Αστικής Ιατρικής Ευθύνης

5. Βιοηθική και Αστικό Δίκαιο

6. Αθλητικό Δίκαιο

7. Ενέργεια και Αστικό Δίκαιο

8. Σύγχρονα Ζητήματα του Δικαίου των Συμβάσεων, ιδίως οι Γ.Ο.Σ.

Η ειδίκευση β μένει ως έχει

«Όλα τα μαθήματα διδάσκονται 2 ώρες εβδομαδιαίως, με το περιεχόμενο που εξειδικεύεται στο Πρόγραμμα Σπουδών, όπως αυτό έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ».

Άρθρο 13

Διδάσκοντες

1. Οι υπεύθυνοι διδασκαλίας είναι μέλη ΔΕΠ της Νομικής Σχολής και ορίζονται κατ'έτος από τη Συνέλευση της Σχολής, έπειτα από εισήγηση της Σ.Ε. Τα ονόματα των διδασκόντων ανά μάθημα και ειδίκευση δημοσιεύονται και αναρτώνται κατ'έτος στον Οδηγό Σπουδών του Π.Μ.Σ. Σε μέλη ΕΔΙΠ, που κατέχουν πτυχίο Νομικής και διδακτορικό δίπλωμα Νομικής, δύναται κατά τις κείμενες διατάξεις να ανατίθεται από την ΓΣ τμήμα της διδασκαλίας μαθημάτων, απολύτως συναφές με την ειδίκευση τους, επίσης έπειτα από εισήγηση της οικείας Σ.Ε.

2. Τμήμα της διδασκαλίας, καθώς και η επίβλεψη διπλωματικών εργασιών μπορεί να ανατίθεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και σε προσκεκλημένους Καθηγητές άλλων Σχολών ή άλλων Ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, σε ομότιμους Καθηγητές της Νομικής Σχολής, σε αφυπηρητήσαντα μέλη ΔΕΠ, σε διδάκτορες νομικής, σε ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων καθώς και σε νομικούς ή εμπειρογνώμονες εγνωσμένου κύρους με εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο αντικείμενο της οικείας ειδίκευσης. Η ανάθεση διδασκαλίας γίνεται με απόφαση της Συνέλευσης, με εισήγηση της Σ.Ε. Οι ανωτέρω διδάσκοντες δεν μπορεί να υπερβαίνουν το 20% συνόλου των διδασκόντων του ΠΜΣ.

Άρθρο 18

Μεταβατικές διατάξεις

Ο παρών κανονισμός ισχύει από το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022. Οι ήδη εγγεγραμμένοι φοιτητές στο ΠΜΣ «Αστικό Δίκαιο» ολοκληρώνουν τις σπουδές τους σύμφωνα με τον Κανονισμό που ήταν σε ισχύ το έτος εισαγωγής τους.

Για θέματα που δεν ορίζονται στον παρόντα κανονισμό αρμόδια να αποφασίσει είναι η Συνέλευση της Νομικής Σχολής.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ειδικός κατάλογος

Οι φοιτητές των ειδικεύσεων α και γ μπορούν κατ' άρθρ. 4 παρ.1 ως μάθημα προαιρετικής επιλογής να επιλέξουν εναλλακτικώς ένα (1) μόνον από τα μαθήματα παρακάτω ειδικού καταλόγου.

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
	ECTS		ECTS
Εισαγωγή στο Λογιστικό Δίκαιο	10	Ειδικά θέματα Εταιρικού Δικαίου	10
Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων	10	Συλλογικές Διαδικασίες	10
Ειδικά Θέματα Δικαίου Κεφαλαιαγοράς	10	Εταιρική Διακυβέρνηση	10
		Διεθνής Πτώχευση	10
		Νομικό πλαίσιο του Διεθνούς Εμπορίου	10
		Κρατικές Ενισχύσεις	10

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
	ECTS		ECTS
Δίκαιο Ελεύθερου Ανταγωνισμού	10	Ειδικά Θέματα Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας και Αθέμιτου Ανταγωνισμού	10
Οικονομική Ανάλυση του Δικαίου του Ανταγωνισμού	10	Ανταγωνισμός και Ρύθμιση: τα παραδείγματα της ενέργειας και των τηλεπικοινωνιών	10

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
	ECTS		ECTS
Ναύλωση – Θαλάσσια μεταφορά Εμπορευμάτων και Επιβατών	10	Ειδικά Θέματα Διεθνούς Ναυτικού Δικαίου (κίνδυνοι θαλάσσιας αποστολής)	10

Επίλυση Ναυτικών Διαφορών - Ναυτική Διαιτησία	10	Δίκαιο Θαλάσσιας Ασφάλισης	10
Δίκαιο Χερσαίας και Εναέριας Μεταφοράς	10	Ανταγωνισμός και ρύθμιση: τα παραδείγματα της ενέργειας και των τηλεπικοινωνιών	10
Ναυτιλιακή Οικονομία και Ναυτιλιακή Χρηματοδότηση	10		

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
	ECTS		ECTS
Θεμελιώδη Ζητήματα Δικονομικού Δικαίου	10	Η δικαστική κρίση ως δικαιοδοτική κρίση και εκτελεστός τίτλος	10
Η Διεθνής Διάσταση του Δικονομικού Δικαίου	10	Επίκαιρα Ζητήματα Πολιτικής Δικονομίας	10
Σημεία σύμπτωσης και απόκλισης πολιτικής, διοικητικής και ποινικής δίκης	10	Εναλλακτικές μορφές επίλυσης διαφορών	10
		Δικονομικά Ζητήματα του Δικαίου της Επιχείρησης	10

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
	ECTS		ECTS
Ειδικά Θέματα από το Δίκαιο της Εκμετάλλευσης	10	Προβλήματα ισορροπίας και οριοθέτησης συλλογικής αυτονομίας και κρατικού παρεμβατισμού	10
Δυναμική Πηγών του Εργατικού Δικαίου	10	Ζητήματα Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Εργατικού Δικαίου	10
		Ειδικές μορφές συμβάσεων εργασίας – σύμβαση ναυτικής εργασίας	10
		Εναλλακτικές μορφές επίλυσης διαφορών	10
Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	

	ECTS		ECTS
Συνταγματικό Δίκαιο Ι	10	Συνταγματικό Δίκαιο ΙΙ	10
Διοικητικό Δίκαιο	10	Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο	10
Δημόσιο Δίκαιο και Οικονομική Ανάλυση	10	Διεθνές και Συνταγματικό Δίκαιο της Οικονομίας	10
Δημόσιες Επιχειρήσεις	10	Δημόσιες Συμβάσεις	10
Δίκαιο Ελληνικής Ιθαγένειας	10	Δίκαιο της ΟΝΕ και η εφαρμογή του στην Ελληνική έννομη τάξη	10
Ευρωπαϊκό και Συγκριτικό Δημόσιο Δίκαιο	10	Ιστορία πολιτικών ιδεών -19ος αι. Εμβάθυνση στο Γερμανικό ιδεαλισμό	10
Δίκαιο της Ενέργειας	10	Εθνική και ευρωπαϊκή προστασία των θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων	10
Δίκαιο Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	10		
Μορφές διαλόγου των εθνικών με τα Ευρωπαϊκά Δικαστήρια	10	Δίκαιο Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης	10
Ζητήματα ελληνικής πολιτικής και συνταγματικής ιστορίας και ιστορίας συνταγματικών θεσμών	10		

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
	ECTS		ECTS
Πηγές Εκκλησιαστικού Δικαίου	10	Διατοπικό Εκκλησιαστικό Δίκαιο	10
Διαπάλη νομιμότητας και κανονικότητας	10	Εκκλησιαστικό Δίκαιο και Δικαστηριακή Πρακτική	10

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
	ECTS		ECTS
Ρύθμιση, εποπτεία και επίβλεψη στο χρηματοπιστωτικό σύστημα (τράπεζες – κεφαλαιαγορά – ιδιωτική ασφάλιση): θεωρία και θεσμοί	10	Δημόσιο τραπεζικό δίκαιο	10
Δημόσιο δίκαιο και οικονομική ανάλυση	10	Δημόσιο δίκαιο της κεφαλαιαγοράς	10
Το Δίκαιο της ΟΝΕ και η εφαρμογή του στην Ελληνική έννομη τάξη	10	Ρύθμιση και εποπτεία της ιδιωτικής ασφάλισης και των συστημάτων πληρωμών	10

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
	ECTS		ECTS
Φορολογικό Δίκαιο Ι	10	Φορολογικό Δίκαιο ΙΙ	10
Δημοσιονομικό Δίκαιο	10	Διοικητική Δικονομία	10
		Ευρωπαϊκό και Διεθνές Φορολογικό Δίκαιο	10
		Φορολογικό Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	10

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
	ECTS		ECTS
Δίκαιο Περιβάλλοντος Ι	10	Δίκαιο Περιβάλλοντος ΙΙ	10
Δίκαιο Χωροταξίας και Πολεοδομίας	10	Ευρωπαϊκό και Διεθνές Δίκαιο Περιβάλλοντος	10
Δημόσιο Δίκαιο και Οικονομική Ανάλυση	10	Διεθνές και Συνταγματικό Δίκαιο της Οικονομίας	10
		Δημόσιες Συμβάσεις	10
Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS	ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS
Δίκαιο Κοινωνικής Προστασίας Ι (Κοινωνική ασφάλιση)	10	Δίκαιο Κοινωνικής Προστασίας ΙΙ (Υγεία και Πρόνοια)	10
Δημοσιονομικό Δίκαιο	10	Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο	10

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS	ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS
Ειδικά θέματα Ουσιαστικού Ποινικού Δικαίου (Γενικό και Ειδικό Μέρος)	10	Διεθνές και Ευρωπαϊκό Ποινικό Δίκαιο	10
Ειδικά Θέματα Ποινικού Δικονομικού Δικαίου	10	Ποινική Δικονομία και ΕΣΔΑ – Θέματα Ευρωπαϊκού Ποινικού Δικονομικού Δικαίου	10
Φιλοσοφία Ποινικού Δικαίου	10	Ειδικοί Ποινικοί Νόμοι	10
Οικονομικό Ποινικό Δίκαιο	10	Διαφθορά (εθνικές, ευρωπαϊκές και διεθνείς όψεις)	10
Εκτέλεση και Έκτιση της Ποινής	10	Ποινικό Δίκαιο του Διαδικτύου	10

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS	ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS
Θεωρητική Εγκληματολογία	10	Ερευνητική και Μεθοδολογία της Εγκληματολογίας	10
Θεωρία της Ποινής	10	Αντεγκληματική Πολιτική	10
		Εξαρτήσεις	10

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS	ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS
Θέματα Ιδιωτικού /Δημοσίου Δικαίου στην Ελληνική Αρχαιότητα	10	Θέματα Ιδιωτικού/Δημοσίου Δικαίου στο Βυζάντιο	10
Θέματα Ιδιωτικού /Δημοσίου Δικαίου στη Ρώμη	10	Θέματα Ιδιωτικού/Δημοσίου Δικαίου στη Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Περίοδο και στο Ελληνικό κράτος κατά τον 19 ^ο αιώνα	10

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS	ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS
Κοινωνική Θεωρία : Δίκαιο και εφαρμογές	10	Κοινωνία της πληροφορίας και Δίκαιο	10
Θέματα Κοινωνιολογίας Δικαίου	10	Ερευνητική Μεθοδολογία της Κοινωνιολογίας Δικαίου	10
Νομική Πληροφορική	10	Τεχνητή νοημοσύνη	10
Θέματα Δικαϊκής Ηθικής	10	Θέματα Φιλοσοφίας του Ιδιωτικού Δικαίου	10

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ		Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
	ECTS		ECTS
Θέματα Δικαϊκής Ηθικής	10	Θέματα Φιλοσοφίας του Ιδιωτικού Δικαίου	10
Νομική Επιχειρηματολογία	10	Θέματα Φιλοσοφίας του Δημοσίου Δικαίου	10
Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ		Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
	ECTS		
Θεμελιώδεις έννοιες του διεθνούς δικαίου <i>Fundamentals of international law</i>	10	Τεχνικές του διεθνούς δικαίου <i>International Law Processes: International Dispute Settlement</i>	10
Διεθνής προστασία ανθρωπίνων δικαιωμάτων <i>International Human Rights Law</i>	10	Διεθνές Δίκαιο Περιβάλλοντος και Ενέργειας <i>International Environmental Law and Energy Law: International Environmental Law</i>	10
Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας <i>Law of the Sea</i>	10	Επιχειρήσεις και ανθρώπινα δικαιώματα <i>Business and Human Rights</i>	10
Διεθνές Δίκαιο Εμπορίου (Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου) <i>Law of the World Trade Organization</i>	10	Διεθνής επενδυτική διαιτησία <i>International Investment Law & Arbitration</i>	10
Κανόνες και μηχανισμοί στο Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης <i>Rules and Mechanisms in EU Law: Fundamentals of EU law</i>	10	Δίκαιο διεθνών χώρων και τομέων <i>Legal Aspects of the Global Commons and of Areas of International Interest</i>	10
Η εσωτερική αγορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Οικονομικές ελευθερίες, ανταγωνισμός) <i>The EU Internal Market: Economic Freedoms and Competition</i>	10	Ιστορία διεθνών θεσμών	10
Η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων	10	Χώρος Ελευθερίας, Ασφάλειας και	10

στην Ευρωπαϊκή Ένωση Fundamental Rights in the European Union		Δικαιοσύνης (ΧΕΑΔ) The EU Area of Freedom, Security and Justice: EU Governance and Security	
Δίκαιο των εξωτερικών σχέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης European Union External Relations Law	10	Το δίκαιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ) EU Economic and Monetary Union Law	10
Δίκαιο ελληνικής ιθαγένειας	10	Περιβάλλον και αγορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση Environmental Law and EU Internal Market: EU Environmental Law	10
	10	Ευρωπαϊκό και Διεθνές Φορολογικό Δίκαιο	10
	10		10
	10	Δίκαιο κατάστασης αλλοδαπών	10
	10	Φορολογικό Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης EU Tax Law	10

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS	ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	ECTS
Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο	10	Δικονομικό διεθνές δίκαιο	10
Δίκαιο διεθνούς διαιτησίας	10	Δίκαιο διεθνών συναλλαγών	10

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
	ECTS		ECTS
Σύγκριση νομικών πολιτισμών	10	Ειδικά θέματα συγκριτικού δικαίου	10
Ανθρωπολογία δικαίου	10	Κοινο δίκαιο (Common law) και αστικό δίκαιο: Θεμελιώδεις αρχές	10
Συγκριτικό Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο	10	Ιστορική ανθρωπολογία δικαίου	10
	10	Δίκαιο και Τέχνη	10

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρύτανης

ΜΕΛΕΤΙΟΣ - ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ